

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/194/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203774
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113203774.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačaja a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 620 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23. februára 2015 č. k. 18C 71/2013 - 47, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy sumami 125 eur a 495 eur (okrem náhrady trov konania) a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Senica v exekučnom konaní vedenom takýmto súdom pod sp. zn. 11Er/541/2010 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 písm. d/ a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1 a 2 a § 19 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“), § 41 ods. 2 písm. d/ a § 44 ods. 2 E.p. (Z.č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „E. p.“), avšak pred jeho novelizáciou s účinnosťou od 1. júna 2011, resp. aj ust. § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ E. p. po 1. júni 2011; vecne potom o. i. tým, že vo vyššie označenom konaní senického okresného súdu nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ak tam bol zistený rozpor exekučného titulu (predstavovaného rozhodcovským rozsudkom) so zákonom, preto došlo aj k čiastočnému zamietnutiu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následnému zastaveniu exekučného konania v tejto časti (v časti zmenkového úroku 0,25% denne zo sumy 996 eur od 29. júna 2009 do zaplataenia) a v časti o vymoženie sumy 996 eur s príslušenstvom k vydaniu poverenia dňa 14. decembra 2010 a v takomto prípade nemalo význam, že rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí 15 dní od doručenia žiadosti, pokiaľ E. p. ustanovil lehotu len pre prípad nezistenia rozporu titulu so zákonom a udelenia poverenia a navyše je tu i osobitná úprava skúmania vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov (najmä preto, že sa týkajú vzťahov spadajúcich pod režim spotrebiteľských zmlúv). Žalobkyňa navyše neuniesla ani dôkazné bremeno na preukázanie skutočnej škody a žalobe tak nešlo vyhovieť ani z tohto dôvodu, argumentoval tiež okresný súd, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho

súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne úspechom žalovanej, ktorá nepreukázala, žeby jej vôbec nejaké trovy konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty, pričom súdu neprislúcha ani polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa takejto judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, avšak dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania celú vec (pretože bez ohľadu na faktor napadnutia rozsudku ako celku od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal vec na pojednávaní, nešlo tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a potrebu pojednávania si nevynucoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), keďže dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny, ak súd prvého stupňa zistil skutkový stav v miere postačujúcej pre rozhodnutie a vec predovšetkým správne posúdil po právnej stránke.

Predovšetkým totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť (až na v tejto veci nevýznamné úvahy o nevedení žiadneho disciplinárneho ani iného obdobného konania, ktorého výsledkom by bolo konštatovanie nesprávneho úradného postupu) s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia tak ako táto vyplynula z odôvodnenia napadnutého rozsudku. U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci v záujme splnenia si povinnosti vysporiadať sa i s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné:

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstáť pre ich absolútnu nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie. Práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť ich vzťahnutia aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, žeby súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní či tomuto predchádzajúcom postupe naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie. Nepatričnými boli pritom najmä námietky týkajúce sa údajného nenáležitého použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, kde žalobkyni pre zjavne paušálne uplatnenie rovnakých odvolacích dôvodov ako v takmer všetkých ostatných tunajšiemu súdu známych druhovo totožných konaniach za účasti rovnakých účastníčok, muselo uniknúť, že súd prvého stupňa v tejto veci ustanovením § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012

Z. z. vôbec neargumentoval (v tejto súv. por. i str. 8 - 12 písomného vyhotovenia rozsudku, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 aj po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.). Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané úvahy o nevysvetlení názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli v prejednávanej veci relevantnými (ako bude uvedené i neskôr) a to isté platilo aj v prípade tu uplatnenej námietky údajným nevykonaním dostatočného dokazovania oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom (ktoré môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva, pričom akceptovanie opačného názoru by malo za následok nehospodárne postupy súdov a neúmerne predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť). Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, žalobkyni však zrejme uniklo, že podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú práve zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vyložiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 2 časti prvej vety pred bodkočiarkou E. p. (v znení rozhodnom aj pre exekučné konanie tvoriace základ pre nárok uplatnený žalobou v prejednávanej veci, teda pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 102/2011 Z. z. a všetkých po ňom nasledujúcich novelizácií E. p.) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ (veta druhá); pričom ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne (veta tretia) a proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie (veta posledná).

Podľa čl. I § 41 ods. 2 E. p. vo vyššie priblíženom znení podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila (písm. c/) a to isté (o vykonateľnosti) platí v prípade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených (písm. d/) a iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon (písm. i/).

Napokon podľa čl. I § 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (odkaz poznámkou č. 15 v tu citovanom zákone aj na § 41 ods. 2 E. p.).

Prvé z práve odcitovaných ustanovení hovorí to, čo správne vyvodil aj súd prvého stupňa a síce, že zákonodarca v procese rozhodovania sa exekučného súdu o tom, či súdnym exekútorom požadované poverenie na vykonanie exekúcie tomuto udelí, alebo nie, vo všeobecnosti ustanovil lehotu 15 dní od doručenia žiadosti výlučne pre prípady nezistenia rozporu žiadosti, návrhu ani exekučného titulu so zákonom a následného udelenia poverenia (predstavujúceho logický následok nedostatku zistenia zákonom definovaného rozporu). V opačnom prípade, teda vtedy, ak sa rozpor so zákonom zistí (žalobkyni z prejednávanej veci je pritom zaiste známy ten záver tunajšieho súdu z iných druhovo totožných vecí, podľa ktorého nezistenie rozporu sa musí týkať všetkých troch v zákone uvedených písomností, preskúmaných v procese rozhodovania o udelení, resp. neudelení poverenia a naopak zistenie postačuje už i u jednej z nich), lehota ustanovená nie je. Takýto odchylný prístup je tu evidentne najmä preto, že protikladom poverenia (ktoré formálne nemá charakter rozhodnutia súdu a nemožno proti nemu brojiť ani žiadnym opravným prostriedkom) je uznesenie (rozhodnutie) s možnosťou jeho vydania spravidla až po obstaraní si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o prípadnom rozpore či už žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom. Obstaranie toho, čo v konkrétnej veci má za takýto podklad poslúžiť a jeho náležité vyhodnotenie si vyžaduje určitý čas a z pohľadu časového aspektu súhrnu takýchto aktivít lehotu 15 dní zjavne nemožno považovať za postačujúcu. Kým teda predbežný záver o nedostatku dôvodov z čohokoľvek usudzovať na rozpor (nesúlady) exekučného titulu, návrhu na začatie exekučného konania alebo žiadosti exekútora o poverenie ukladá súdu poverenie vydať a zákonom ustanovená lehota je tu práve za takýmto účelom, opačný predbežný záver je potrebné

si verifikovať alebo prinajmenšom argumentačne solidne vypodložiť a práve preto nemožno vydanie uznesenia zamietajúceho žiadosť o poverenie „uponáhľať“.

Takéto závery sú platnými bez ohľadu na to, že pri historickom výklade ďalšej časti rozhodnej úpravy sa javí prinajmenšom diskutabilným druhý (i súdom prvého stupňa naznačený) dôvod, pre ktorý požiadavka žalobkyne nebola považovaná za opodstatnenú a síce ten, že s prihliadnutím k špecifickej povahe exekučného titulu použitého v konaní majúcom vytvoriť podklad nárokov uplatnených v prejednávanej by exekučný súd nemal byť

v takýchto prípadoch viazaný lehotou inak určenou na udelenie poverenia ani vtedy, ak sa rozhodne postupovať práve takto (rozumej poverenie udeliť). Vďaka nedôslednosti zákonodarcu, jeho nesystematickej práci s pojmoslovím používaným v ním vytváraných právnych predpisoch či vďaka neurobeniu si ním už pred zásahom do E. p. v roku 2005 a ani neskôr až do roku 2011 podrobnej analýzy zameranej na okruh potenciálnych exekučných titulov, majúcich podliehať režimu exekúcií podľa takéhoto zákona sa totiž javí vysoko pochybnou možnosť dopadu úpravy z ustanovenia čl. I § 44 ods. 2 vety druhej E. p. v spojitosti s čl. I § 41 ods. 2 písm. d/ rovnakého zákona (v čase pred dotknutím druhého z nich - rozumej čl. I § 41 ods. 2 písm. d/ - ustanovením čl. I bodu 2 a čl. III zákona č. 102/2011 Z. z.) aj na rozhodcovské rozsudky vydávané rozhodcovskými súdmi alebo rozhodcami podľa zákona č. 244/2002 Z. z., ak písmeno d/ pred novelizáciou hovorilo len o rozhodnutiach rozhodcovských komisií, k spresneniu došlo až po čase rozhodnom pre udelenie poverenia v tejto konkrétnej veci a v skoršom čase bol značne problematickým (ak nie aj nemožným) extenzívny výklad časti úpravy hovoriacej výslovne len o rozhodnutiach rozhodcovských komisií, pokiaľ tu bolo aj ustanovenie čl. I § 41 ods. 2 písm. i/ E. p., pokrývajúce všetky v ostatných písmenách výslovne nevymenované exekučné tituly, v tomto prípade však zjavne bez možnosti usudzovania aj pri záujme na exekučnom vymožení nimi priznaných povinností na „ochranu“ exekučných súdov reprezentovaných ich neobmedzením pri rozhodovaní žiadnou lehotou.

Aj v prejednávanej veci tak muselo byť rozhodujúcim iba to, že v exekučnom konaní Okresného súdu Senica jeho sp. zn. 11 Er 541/2010 exekučný súd prvého stupňa na žiadosť súdneho exekútora o poverenie, došlú mu 15. júla 2010 síce zareagoval „až“ uznesením z 13. decembra 2010 č. k. 11 Er 541/2010 - 9, ktorým žiadosť exekútora o udelenie poverenia čiastočne zamietol, takéto rozhodnutie však pre nedostatok odvolania oprávnenej (totožnej so žalobkyňou z prejednávanej veci) a teda i zjavné jej uspokojenie sa s poskytnutými dôvodmi nemožnosti vykonania rozhodcovského rozsudku nadobudlo právoplatnosť (19. januára 2011) a nasledované bolo zastavením exekučného konania (dnes už a to od 18. februára 2014 taktiež právoplatným uznesením Okresného súdu Senica z 20. novembra 2012 č. k. 11Er 541/2010 - 21).

Súd prvého stupňa tak predovšetkým správne posúdil otázku existencie (či presnejšie neexistencie) prvého z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorým je v tomto prípade postup súdu považovateľný za nesprávny úradný postup. Ak už tento atribút chýbal, bezpredmetné bolo zaobranie sa prípadnou existenciou tých ďalších, pretože by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z takéhoto dôvodu nemohlo nič zmeniť.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, odôvodneného síce stručnejšie (bez citácie použitého ustanovenia procesného práva, zakotvujúceho zásadu zodpovednosti účastníkov za výsledok tzv. sporového konania), aj v tomto prípade však ako po vecnej, tak i po právnej stránke náležite odôvodneného.

V takto skončenom odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná a vzniklo jej podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov a zo spisu žiadne trovy nevyplývali a tak jej odvolací súd náhradu trov konania nepriznal.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.